THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
Published by
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED

ווען אלע צדדים זענען איינשטימיג

ווי עס דאכט אויס זענען אלע, אפילו פאליטישע געגנער, פאלשטענדיג איינגעשטימיג, ווען עס קומט צו דער פראגע פון פארמאכען די טויערען פון קאנאדע פאר עמיגראנטען.

לעצטע וואך איז אין פעדעראלען פארלאמענט דיסקוטירט געווארען די עסטימייטס פון אימיגראציאנס דעפארטמענט, און עס איז ארויסגעקומען דו פראגע וועגען פארגרעסערען די באפעלקערונג אין קאנאדע.

עס איז געווען צו דערוואַרטען, אז די אָפּאָזיציע, דאס הייסט, די ליבעראלען, וועלען כאטש לפנים, אָנגעמען די זעלבע שטעלונג, וועלכע די קאנסערוואטיוען האבען אָנגענומען, ווען זיי זענען געווען אין דער אָפּאָזיציע. לכל הפחות דיקטירט דאס זיי זייערע פאליטישע אינטערעסען, אבער אפילו דאס דערמאנטע איז ניט געשעהן. פארקעהרט, האָנאָרייבעל פיטער הינען, דער געוועזענער ליבעראלער ארבייטס־מיניסטער, וועלכער האלט זיך אפילו פאר א שמיקעל ראדיקאל, האט גאנץ אָפען געזאגט, אז ער איז פאלשטענדיג איינשטימיג מיט'ן יעצטיגען אימיגראציאנס מיניסטער און זיין פאליסי.

דער זעלבער מר. הינען האט אויפגעוואָרפען דער יעצטיגער קאנסערוואטיווער רעגיערונג דאס, וואס ווען זי איז געווען אין דער אָפּאָזיציע, האט זי געשטורמט און גלייערעמט געגען דער אימיגראציאנס פאליסי פון דער דאמאלסדיגער ליבעראלער רעגיערונג. און האט אויסדריקליך געזאגט, אז אויב די געוועזענע ליבעראלע רעגיערונג האט אריינגעלאזען אביסעל עמיגראנטען אין לאנד, איז דאס געווען אום צו פארשטאָפען די קאנסערוואטיווען די מיילער.

דאס, וואס מר. הינען האט געזאגט איז פאלשטענדיג געגען די פאליטישע אינטערעסען פון זיין פארטיי, אבער ווען עס קומט צו פארפאלגען עמיגראנטען, אדער נאך שטארקער צוצושליסען די טויערען פון קאנאדע, דאן זענען אפילו פאליטישע שונאים איינig.

מען פארשטעהט די שטעלונג פון דעם נאציאנאליסט ארמאנד לאווערן, ווען ער זאגט, אז דער בעסטער אופן צו באזעצען דאס ליידיג לאנד אין מערב קאנאדע, איז העלפען קאנאדער זיך צו באזעצען אויף לאנד און ניט עמיגראנטען. מען קען אויך פארשטעהן די שטעלונג פון דעם אימיגראציאנס מיניסטער, ווען ער האט געזאגט, אז ער האט געזאגט, אז עס וועט גאר ניט קומען אזא צייט, ווען א בריטישער עמיגראנט וועט ניט זיין ווילקאמען אין קאנאדע.

דאס איז די פאליסי פון דעם אימיגראציאנס מיניסטער. ער, זייענדיג אליין אן ענגלענדער, האט גאר אנדערש ניט געקענט רייד־ן. ער האט פארטיידיגט די יעצטיגע פארמאכטע טויערען דערמיט, וואס די עקאָנאָמישע לאגע אין לאנד איז ניט קיין באזונדערס גוטע. צוגעבענדיג, אז ווי אלע סמנים ווייזען, פארבעסערט זיך די לאגע אין קאנאדע, ווייל א סך עמיגראנטען קומען ווילען אריינקומען אין לאנד.

דאס איז גראדע א גאנץ קליינער סימן. ניט דאס, וואס מענשען ווילען אריינקומען אין א געוויסען לאנד וויזט, אז אין יענעם לאנד איז גוט. ניכער ווייזט עס אויף דער אלגעמיינער אינסטאביליטעט אין דער וועלט. מענשען לייפען, ניט אָפּגעבענדיג זיך קיין רעכענונג, מיינענדיג, אז ערגעץ אנדערש איז בעסער.

פארשטענדליך, ווי געזאגט, זענען די שטעלונגען פון דעם אימיגראציאנס מיניסטער אין אויף פון די אנדערע קאנסערוואטיוען, אבער די שטעלונג פון דער ליבעראלער זייט, וועלכע איז יעצט אין דער אָפּאָזיציע, איז ניט צום פארשטעהן.

ווי קומען ליבעראלע דעפוטאטען אויפוואָרפען די קאנסערוואטיוען, אז צוליעב זייער פראָפּאגאנדע אין די פארגאנגענע יאָרען, האט מען אריינגעלאזען צופיעל עמיגראנטען אין קאנאדע. דענקען נאך די ליבעראלען, אז מען האט טאקע צופיעל אריינגעלאזען?

איז ביי די ליבעראלען פלוצלונג דער געוועזענער פרעמיער פון אנטאריא, האָנאָרייבעל פוירגוזאן, דער יעצטיגער האר־קאמישאנער אין לאנד, געווען אן אגיטאטאר פאר פרייער אימיגראציע?

ווילען מיר זיך ניט אָנגעמען פאר'ן יעצטיגען האר־קאמישאנער און פארטיידיגען אים, ווייל כמעט יעדען איינעם איז באקאנט מיט וויפיעל שווערינקייטען עס פלעגט אָנקומען צו באקומען א דערלויבעניש אריינצוברייגנען אן עמיגראנט אין לאנד.

איין זאך איז קלאר. ווען עס קומט צו פארפאלגען עמיגראנטען, זענען עס קומט צו פארשליסען די טויערען, איבערהויפט פאר עמיגראנטען פון מזרח־אייראָפּא, זענען אלע גלייך, אפילו פאליטישע שונאים ווערען גוטע פריינט אין איינינגען זיך אויף דעם. מען וויל אפילו לפנים ניט זאגען עפעס אנדערש.

מאנטרעאל לערנט זיך פון טאראנטא

עס איז שווער צו זאגען וואו דער אנטיסעמיטיזם איז גרעסער, אין דער פראָטעסטאנטישער פראָווינץ אנטאריא, אדער אין דער קאטוילישער פראָווינץ קוויבעק. וואו די "גאגלו" איז די טאן־געבערין. ביידע זענען אויף דעם געביט ניט הינטערשטעליג.

דאס, וואס מיר האבען אין אנטאריא ניט אזעלכע אנטיסעמיטישע פראָפּאגאנדיסטען ווי די "גאגלו" איז, האט דערפאר קוויבעק ניט אזא פאר־צווייגטע קי קלוקס קלען אָרגאניזאציע, ווי די, וועלכע עס געפינט זיך אין אנטאריא, טראָצדעם, וואס די קלעניקעס לאזען זיך הערען פון צייט־צו־צייט אויך אין קוויבעק מיט זייערע מעשים תעתיעים. אבער זיי זענען דארט ניט אזוי חוצפה'דיג ווי זיי זענען אין אנטאריא.

ווען עס קומט צו אנטיסעמיטישע מעשים, וויל קוויבעק, חלילה, ניט בלייבען הינטערשטעליג אנטאריא און מוט איר נאך, אזוי אז ווען אין טאָראָנטא האט פאסירט די געשיכטע מיט'ן כאד פלאץ אויף לייך־שאור ראוד, וואו א שילד איז ארויסגעשטעלט געווארען, אז דאס פלאץ איז בלויז פאר "גוטע קריסטען", האט מאָנטרעאל ניט געוואלט בלייבען הינטערשטעליג, און א כאד־פלאץ צווייטע מייל פון מאָנטרעאל, האט ארויסגעשטעלט א שילד "אריינגאנג פאר אידען פארבאטען"*

אט דאס הייסט שנעל איבערגענומען גוטע תורה. אט דאס הייסט ניט געבליבען הינטערשטעליג. אויף די אנטיסעמיטען קען מען זיך פארלאזען, זיי קענען די ארבייט.

עס בלייבט איבער צו זעהן אויב דער מאָנטרעאָלער סיטי קאָנסיל וועט נאכפאָלגען דעם ביישפיעל פון דעם טאראנטער סיטי קאָנסיל.

ווען די אנטיסעמיטישע שילד איז ארויסגעשטעלט געווארען ביים אריינפאר פון טאראנטא, דורך וועלכער זייט די מערסטע טוריסטען פון די שטאטען קומען אריין, האט אלדערמאן ניטען פילעפס, און אלדערמאן גלעם, אויפגעהויבען א שטורם אין סיטי קאָנסיל געגען אזא אינטערהערטען סקאנדאל, מיט רעזולטאט, אז דער גאנצער קאָנסיל האט געשטימט אויפצופאָדערען די מוניציפאליטעט, אויף וועמענס טעריטאריע די שילד געפינט זיך, עס ארונטערצונעמען.

פארוואס זאָל זיך אין דער הינזיכט דער מאָנטרעאָלער סיטי קאָנסיל ניט אָפּלערנען פון טאראנטא.

אין מאָנטרעאָלער סיטי קאָנסיל געפינען זיך דריי אידישע אלדערמען. זיי קענען זיכער טאן דאס, וואס די אלדערמען אין טאראנטא האבען געטאן. מען קען פאראויס ניט זאגען וועלכען דערפאלג זיי וועלען האבען. עס איז צווייפעלהאפט, אויב זיי וועלען באקומען די זעלבע שטיצע פון דעם גאנצען קאָנסיל ווי די טאראנטער אלדערמען. אבער דאס דארף דאך זיי ניט צו־ריקהאלטען פון אויפהויבען דעם געהעריגען פראָטעסט, וועלכער דארף זיין א העפטיגער.

די קוויבעקער אנטיסעמיטען טוען דאס זייערינג, און זיי דארפען באקומען איבער'ן קאָפּ פונקט אזוי, און אויב מעגליך שטארקער, ווי די טאראנטער האבען עס באקומען.

כ' תמוז ביי דער „מדורה" פון „השומר הצעיר" אין פיעדמונט

פון ש. קאפלאן.

לויט דער טאראדיציע פון "השומר הצעיר" ווערט דער ארבייטס טאג פון דער "מושבה" פון שומרישען קעמפּ־לע־בען פארענדיגט ארום דער "מדורה" (ביים קעמפּ־פייער).

דער עולם יוגענט קלייבט זיך דארט צוזאמען ווען עס ווערט שוין טונקעל און צוגעהט זיך שלאפען אין דער שטאָק־פינסטערער נאכט מיט דער הילף פון "פלעש־ליכטערס". יעדער אוועגט אויסער פרייטאג־צו נאכט טראגט די "מדורה", אזוי צו זאגען, א וואכעדיגען כאראקטער. די יוגענט, זינגט, טאנצט, שפרינגט אר־בער דעם פייער. דארט ווערען אויך קריטיקירט, געמאדעלט, אדער געלייבט פון די לידערס, די חברים פאר די דורכ־געפיהרטע טעגליכע ארבייט און באקומען די נויטיגע באפעהלען פאר מארגענדיגען טאג.

אויסערגעוועהנליך אינטערעסאנט און אינדרוקספאל איז ביי דער "מדורה" דורכגעפיהרט געווארען זונטאג כ' תמוז דער הערצל מעמאריאל אוועגט.

שוין ביי טאג איז געגעבען געווארען א פארארדנונג אז יעדערער זאָל גען־נען צוויי מאָל אין וואלד ברענען האָלץ, כדי דער פייער זאָל זיין וואס העלער און זאָל אנהאלטען לענגער.

דעם גוט באקאנטען טאל, וואו די "מדורה" קומט שטענדיג פאר, איז געווען ניט צו דערקענען. דער איינציגער בוים וועלכער זעהט אויס יערע נאכט ווי א פארלאזענער און פארגעסענער יתום, אזוי גוט ווי א איבערגיג, איז היינטיגעס מאָל געווען דער צענטער פון דער פייר־עלונג. אונטער זיינע בריייטע צווייגען איז געהאנגען א העלער פארמער־לאמ־טערען, און אונטערן לאמטערען — דר. הערצל'ס ביל־ד, איינגעפאסט אין א מגן־דוד.

פאראויס אויף הויכע שטעקענס האָ־בען געברענט צוויי ליכט, פון די זייטען זיינען געהאנגען די פאָהנען פון השומר הצעיר און פון די "קבוצות".

יעדערער פון זיי האט אויף דעם אוועגט אָנגעטרייעט דעם אלטען בוים זיין דגל.

דער שטענדיג פארגעסענער אלטער בוים האט היינט געשיינט פון זיין איינע־נער גדולה און אָפּגלאנץ פון "קעמפּ־פייער". שפיל און שטימונגספול האָבען זיך געגומען קלייבען די "שומרים". שפע־טער האבען זיך אין א לאנגער שורה גע־צייגען אין טאל אריין די שטענדיג אידי־שע זומער־געסט פון פיעדמונט. עס האָ־בען ניט אויסגעפעלט די היימישע פראָ־צויזען.

די "מדורה" פון די "שומרים" האט פאר זיי איהר שטענדיג צוציהונגס־קראפט.

די יוגענט עפענט די כ' תמוז מדורה מיט געזאנג. היינטיגען מאָל זיינען אָבער די מאָטיוון אומעדיגע פול מיט בענק־שאפט און צער. מען וואדט מיט'ן אָנ־פאנג פון כ' תמוז פראָגראם ביז וואנען די מדורה, וועלכע איז היינט אויפגעבויט אין א הויכע פעסטע פיראמידע. ווען פון דער איינפאלען אין באפרייען דעם ארומ־גען עולם פון דער זאָרג זי זאָל איינפאָ־לענדיג ניט שעדיגען וועמען עס איז.

די שווערע קלעצער, וועלכע ביילדען די פיראמידע גיבען זיך אָבער ניט אונ־טער, זיי ברענען שוין מיט א העלישען פייער און בלייבען דאך שטעהן פעסט און זיכער.

די לבנה איז קענטיג ברוגז געווא־רען אויף דער "מדורה" און האט זיך אָפּ־געטראגען הינטער די וואָלקענס. נאך־דעם האבען זיך אויסגעלאָשען אלע שטע־רען.

די נאכט האט מיט א מיסטעריעזער פינסטערניש איינגעהיהלט דעם טאָל און דעם וויטען אומגעגענד.

עס זיינען פארשוואונדען געווארען אפילו די ארומיגע הויכע בערג פון אלע פיער זייטען.

דער פייער פון דער "מדורה" ווי דערפיהלענדיג, אז ער איז דער איינציגער מקור פון ליכט, האט זיך פארשטארקט. מיט לאנגע צינגער האט ער גענומען וועד־קען דעם הויכען פרישען, בלעטערדיגען צווייג פון דער שפיץ פון דער פיראמידע. ער האט איהם באלד דערגרייכט און מיט א פייף גענומען פארצערען זיינע בלע־טער.

דער עולם איז אנטשוויגען געווארען און פארנאפט נאכגעקוקט דעם גערא־נגען פון העלישען פייער מיט דעם פייכטען צווייג.

דער לעצטער איז שוין געבליבען נאקעט אָהן בלעטער אָבער גאנץ, ער האט העלדיש אויסגעהאלטען דעם קאמף און זיך ניט אונטערגעגעבען. די פאר־מעסטונג האט געוואלט אָנהאלטען צו לאנג. און די כויער פון דער "מדורה" — פיראמידע האבען באשלאָסען צו מאכען א סוף צו דעם געראנגעל.

מען האט געמוזט אָנפאנגען דאס פראָגראם.

(פארזעצונג אויף פייזש 6)

וואס איז אויפגעטאן געווארען אין פאלעסטינע זינט דעם לעצטען קאנגרעס

פון א. פוניאנסיק

פיער גרויסע באריכטען, איבער א טויזענט געדרוקטע זייטען, זיינען פאר־טיילט געווארען צווישען די דעלעגאטען צום ציוניסטישען קאָנגרעס אין באזעל. די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט אריינגע־שיקט איהר באריכט איבער די טעטיג־קייט פון די פארשידענע ציוניסטישע פע־דעראציעס אין גאר דער וועלט, דער קרן היסוד, א אבזונדער באריכט איבער זיינע איינגאהמען און אויסגאבען, זינט דעם לעצטען קאָנגרעס, דער קרן קימת לישראל א באריכט איבער זיין טעטיגקייט און די אידישע אגענץ קומט מיט איהר ערשטען באריכט זינט זי איז געשאפען געווארען אין איהר פארבריייטערטער פארם, מיט צוויי יאָהר צוריק.

דאס איז אן אינטערעסאנטע סעריע פון דאָקומענטען, וועלכע מען דארף אָבער האָבען גענוג געדולד צום לייענען און שטודירען. עס איז א שאד, וואס זיי זיינען פארעפענטליכט געווארען גראד אין דעם טאג ווען דער קאָנגרעס האָט זיך געעפענט און ווען דער דעלעגאטען זיינען באשעפטיגט מיט זיצונגען און קאָמיסיעס טאג און נאכט און האָבען וועניג געלע־גענהייט זיך צו פארטיעפען אין די דאָ־קומענטען וועלכע האָבען איינגעטליך גראד דארפט בילדען די באזיס פאר זייערע דיסקוסיעס און פאר זייער צוקונפטיגער פראָגראם.

עס איז אָבער שוין גענוג נאָר א קוק צו טאָג אויף די דאָקומענטען, זיי אויעקשטעלען אין איין שורה מיט די באָ־ריכטען צו די פריהערינגע קאָנגרעסען, כדי זעהען ווי זיי ציוניסטישע באוועגונג האָט זיך אנטוויקעלט.

קיין בעסערע דיאגראמע פאר דער אנטוויקלונג פון דער ארבייט דארף מען נאָר ניט. אָט איז דער מאָגערער קליינער רעפּאָרט פון פאר דער מלחמה.

אָט איז דער רינער און ארימער באריכט פון 1921. ער זעהט אויס דיקער אין 1923, און וואקסט אין דער ברייט און אין דער לענג אין 1925, און דער־גרייכט די אימפּאזאנטע גרויס אין 1921.

אמת איז אָבער אויך אז קוואנטי־טעט און קוואליטעט נעהען ניט שטענדיג צוזאמען. די באריכטען פון היינטיגס אָהר האָבען גאָרניט פארדיענט די בכבודיגע ברייטקייט אין דעם פארגלייך מיט די פריהערדיגע יאָהרען.

די איינציגע אויסנאהמע איז אפשר דער קרן קימת לישראל. וועלכער האָט מוטיג אין אינטענסיוו פארטגעזעצט מיט זיין ארבייט ניט קוקענדיג אויף אלע פאָ־ליטישע שווערינקייטען. גראד אָבער דער באריכט איז ערשינען היינטיגס יאָהר אין א קלענערען פארמאט, ענטהאלט אָבער דערביי פיעל מאטעריאל און די ציפערען, די איינגאהמען פון פארשיעדענע לענדער, די נייע לאנד־איינקויפען ציינגען דייטליך ווי גוט די ארבייט פון דעם פאנד האָט אימיגראנטען זיינען פארטיילט געווארען פאר די צוויי יאָהר, און פון דעם איבער און כמעט א טויזענט קינדער. עס איז אָבער דערביי כדאי צו באמערקען די נייע טענדענץ אין דער ציוניסטישער אר־בייט, אז פון די נייע אנגעקומענע זיינען 3.371 חלוצים פארטיילט געווארען אין די קאָלאָניעס און נאָר 1.283 אין די שטעט. דאס איז ניט שטענדיג געטאן געווארען לויט דעם סיסטעם, ווייל ביי היינטיגען זיינען פאראן אין די שטעדט א זעכצעהן חובבי ציון. אזוי ווי אָבער פאר דער מלחמה זיינען די ציוניסטען, ניט קוקענ־דיג אויף די שווערע פאָליטישע באדינ־גונגען אָנגענאנגען מיט דער ארבייט (און אפילו א ניט ציוניסט ווי באראן ראט־שילד האט דעמאָלט אָנגעהוויבען א טעטיגקייט) איז נויטיג, אז אויך אויצט זאָל מען זיך קאָנצענטרירען מעהר און מעהר אויף דעם פארקטישען געביט. און לאָזען אנדערע קאָנסעקווענצען אויך אויפ'ן עקאָנאָמישען געביט.

די געלדער וועלכע זיינען דורכגענאנ־גען דורך די הענט פון דער אגענץ עקזע־קוטיווע, דורך איהרע פאנדען און די צוויי ציוניסטישע בענק שטעלען מיט זיך פאר א רעכט גרויסען בודזשעט מיט וועל־כען א קליינע אייראָפּעאישע מלוכה וואלט זיך ניט געשעהמט.

די גרויסע צאָהלען באהאלטען אָבער אונטער זיך דעם אמת'ן דלות און גרויסע קאטאסטראפע. פאר וועלכער די אגענץ עקזעקוטיווע שטעהט איצט. אָהן א גראָ־שען ביי דער נשמה. היינטערשטעלונג מיט געהאלטען צו די לעהרער אין ארץ ישראל, אָהן א בודזשעט פאר דער פאָליטישער ארבייט, שוין ניט רעדענדיג וועגען קאָ־פיטאל כדי צו פארגרעסערען און אנטוויק־לען די קאָלאָניזאטארישע ארבייט אין ארץ ישראל.

וועגען דעם איז טאקי קיין סימן ניט־טא אין דעם באריכט פון קרן היסוד. דו־נאצעע ארבייט פון קרן היסוד איז גע־שטאנען פאר דער צייט אונטערן צייכען "קאָנסאָלידאציע", מאכען די קאָלאָניעס וועלכע זיינען שוין געשאפען געווארען אין ארץ ישראל אזוי שנעל ווי מעגליך זעלבסטשטענדיג און אונאפהענגיג פון ווייטערדיגע סובסידיעס פון דעם קרן היסוד.

ווען מען קוקט זיך גענוי צו, זעהט מען אָבער אז אין דער ארבייט איז דער קרן היסוד ניט ווייט פארגעשריטען פאר דער צייט און נאר אייניגע קאָלאָניעס שטעהען שוין אויפ'ן דרך פון זעלבסט־שטענדיגקייט.

א פיהרער פון אמעריקאנער ציוניזם וועלכער איז דורכגעפאָהרען לאנדאן, האָט געזאָגט אז ביים קאָנגרעס וועט ער פאר־לאנגען אז די ציוניסטען זאָלען איין מאָל פאר אלעמאָל אנערקענען אז זיי האָבען געליטען א גרויסע מפּלה אויפ'ן פאָליטי־שען געביט. זיי זאָלען אנערקענען אז פון דער אלע דעקלאראציעס פון באלפור ביז מעקדאָנאלד איז גארניט געווארען, אז ציוניזם שטעהט ניט פאָליטיש בעסער ווי ער איז געשטאנען פאר דער מלחמה, אין דער פעריאדע פון הערצל. און פון די חובבי ציון. אזוי ווי אָבער פאר דער מלחמה זיינען די ציוניסטען, ניט קוקענ־דיג אויף די שווערע פאָליטישע באדינ־גונגען אָנגענאנגען מיט דער ארבייט (און אפילו א ניט ציוניסט ווי באראן ראט־שילד האט דעמאָלט אָנגעהוויבען א טעטיגקייט) איז נויטיג, אז אויך אויצט דענדיג אזוי, וואלט איך געהערט וועגען דער ארבייט פון קרן היסוד אין דער ארץ ישראל אזוי שנעל ווי מעגליך אין אינטערעסאנטע אופן אויפגעהויבען אין דער אמעריקאנער ציוניסטישער אר־בייט, אבער א מענש, וואס זעהט אלע דאס, וואס געשעהט אין דער ארץ ישראל, אין דער אמעריקאנער ציוניסטישער אר־בייט, אין דער אמעריקאנער ציוניסטישער אר־בייט, אין דער אמעריקאנער ציוניסטישער אר־בייט